

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 021103 18 Кж 2
Бања Лука, 06.12.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптужених В.В. и Н.М., због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. и чланом 37. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, оптуженог Н.М., његовог браниоца, као и браниоца оптуженог В.В., адвоката М.М. из П., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 021103 17 К од 12.01.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 06.12.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване жалбе окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, оптуженог Н.М., његовог браниоца, као и браниоца оптуженог В.В., те потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 021103 17 К од 12.01.2018. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 021103 17 К од 12.01.2018. године, оглашени су кривим оптужени В.В. и Н.М., због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. и чланом 37. Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и осуђени на казне затвора у трајању од по 5 (пет) година. На основу члана 59. КЗ РС, у изречене казне затвора је урачунато вријеме проведено у притвору од 09.8.2017. године до 12.01.2018. године. На основу члана 82. у вези са чланом 207. став 8. КЗ РС, оптуженим је изречена мјера безбједности одузимања предмета - смеђе прашкасте материје, укупне бруто масе 922,732 грама. На основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а) и е) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени су обавезани да, солидарно, надокнаде трошкове кривичног поступка у износу од 2.780,00 КМ и паушала у износу од по 150,00 КМ, а све у року од 15 дана од дана правоснажности ове пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Против наведене пресуде, жалбе су, благовремено, изјавили окружни јавни тужилац у Бањој Луци, оптужени Н.М. и његов бранилац, као и бранилац оптуженог В.В., адвокат М.М. из П.

Окружни јавни тужилац у Бањој Луци је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се преиначи побијана пресуда и оптуженим, за кривично дјело за које су оглашени кривим побијаном пресудом, изрекне већа казна затвора.

Оптужени Н.М. је жалбу изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Бранилац оптужених В.В. и Н.М., адвокат М.М. из П. је жалбу изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона, одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Аргументима изнесеним у образложењу жалби оптуженог Н.М. и заједничког браниоца оптужених, указује се на бројне облике битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. и 2. ЗКП РС. Садржана је тврдња да је, у поступку доношења побијане пресуде повријеђено право на одбрану, да је та пресуда заснована на незаконитим доказима, да је изрека пресуде неразумљива и противријечна датим разлозима, а у дијелу одређених одлучних чињеница, не садржи разлоге, те да су тиме почињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г), з) и к) ЗКП РС. Садржана је и тврдња да нису правилно примјењене одредбе тог закона а то је било од утицаја на правилно и законито доношење пресуде и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС. Оспорава се и правилност оцјене доказа и тиме правилност чињеничне основе побијане пресуде, па се на истим аргументима заснива тврдња о повреди Кривичног закона.

У одговорима на жалбе, у смислу одредбе члана 316. ЗКП РС, окружни јавни тужилац у Бањој Луци је предложио да се жалбе оптуженог Н.М. и браниоца оптужених, одбију као неосноване, а бранилац оптужених је предложио да се жалба тужиоца одбије, као неоснована.

У сједници вијећа, која је одржана у смислу одредбе члана 318. став 1. ЗКП РС (Закон о измјенама и допунама Закона о кривичном поступку Републике Српске – „Службени гласник Републике Српске“, број 91/2017), овај суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, те је одлучено као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Нису основани приговори из жалби оптуженог Н.М., његовог браниоца, као и браниоца оптуженог В.В., изнесени у прилог тврдњи да је изрека побијане пресуде неразумљива и противријечна датим разлозима, а у дијелу одређених одлучних чињеница да не садржи разлоге и тиме захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Наиме, чињенични опис радњи извршења, онако како је дат у изреци побијане пресуде, потпуно је јасан и садржи све битне елементе бића кривичног дјела, за које су

оптужени оглашени кривим том пресудом. Такав опис радњи оптужених у неовлаштену набављању ради даље продаје опојне дроге, са чињеничним описом њиховог заједничког дјеловања, супротно аргументима из жалби, јасно одређује свјесну и вољну компоненту умишљајног поступања, па тиме и облик саучесништва, ради чега су без основа приговори да су, о овој одлучној чињеници и поступању оптужених као саизвршилаца, само дати разлози у образложењу побијане пресуде, а да она није садржана у самој изреци. Надаље, изрека побијане пресуде је разумљива и у погледу мјере безбједности одузимања предмета, изречене у складу са одредбом члана 82. у вези са чланом 207. став 8. КЗ РС, јер одузети предмети садржином одговарају оним предметима из потврде о привременом одузимању предмета од оптуженог В.В., МУП РС, Управа за организовани и тешки криминалитет, број 03/1-37/17 од 10.8.2017. године, коју је оптужени без примједби потписао, међу којима је и „смеђа прашкаста материја“, упакована у провидни ПВЦ најлон, која асоцира на опојну дрогу хероин, бруто масе 922,732 грама, за које је, вјештачењем утврђено, да садржи психоактивну супстанцу хероин, која врста опојне дроге је и унесена у чињенични опис изреке побијане пресуде. Овако конципирана изрека у свему је усаглашена са разлозима датим у образложењу те пресуде, за све одлучне чињенице на којима је заснован закључак о кривници оптужених за почињено кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. и чланом 37. КЗ РС.

Нису основани аргументи из ових жалби, којима се, у прилог тврдњи о повреди права на одбрану, указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г) и к) ЗКП РС, те члана 311. став 2. у вези са чланом 14., чланом 295. став 1. и 2. и чланом 304. став 7. ЗКП РС. Наиме, право на одбрану, садржано у принципу једнакости у поступању из одредбе члана 14. ЗКП РС, које обухвата једнак процесни положај странака у свим аспектима, супротно тврдњама из жалби, није повријеђено у поступку доношења побијане пресуде. Прихваћени су доказни приједлози одбране и на главном претресу су саслушани свјedoци П.К. и вјештак др З.О., те оптужени В.В.. Уважен је и доказни приједлог одбране, те је извршен увид у спис Основног суда у Бањој Луци број 71 К 265413 17 Кпп и записник о издавању усмене наредбе од 09.8.2017. године за претрес моторног возила, које су, критичне прилике, користили оптужени. Цијенећи наведено, сама чињеница да, првостепни суд, није уважио све доказне приједлоге одбране, одбијајући приједлог да се изврши увид у неправоснажну пресуду Основног суда у Приједору (главни претрес 25.12.2017. године) у поступку по тужби оптуженог В.В. против туженог МУП Републике Српске (ради накнаде штете), те приједлог (главни претрес 29.11.2017. године) за додатно ДНК вјештачење (упоређивањем ДНК профила и других лица са спорним биолошким траговима, и то Н. и Ж.В., мајке и супруге оптуженог В.В., те Н.М.), супротно аргументима из жалби, не даје основа за закључак да је тиме повријеђен принцип једнакости, садржан у одредби члана 14. ЗКП РС, па тиме и право на одбрану. Наиме, право суда да одбије извођење доказа, када оцијени да је понуђени доказ непотребан, садржано је у одредби члана 278. став 2. ЗКП РС, тако да је, у складу са цитираном законском одредбом, предсједник вијећа на главном претресу одбио извођење наведених предложених доказа, дајући детаљно образложене разлоге којима се руководио за такву одлуку. Правилност и ваљаност такве одлуке, са аспекта утврђења одлучних чињеница, овај суд је испитао у оквиру

жалбених приговора којима се оспорава правилност и потпуност чињеничне основе побијане пресуде.

Надаље, супротно приговорима из жалби, у оцјени противријечних доказа, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС и то исказа оптужених (В.В. са главног претреса и Н.М. из истраге, дат на записник Окружног јавног тужилаштва Бања Лука број Т13 0036881 17 од 10.8.2017. године), те материјалних доказа (првенствено резултата ДНК вјештачења), дати су образложени разлози, а затим су ти докази оцијењени појединачно и у међусобној повезаности, како то обавезује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, тако да се, објективно посматрано, не може стећи утисак о постојању услова у којима је одбрана, са аспекта датог образложења у оцјени свих доказа, стављена у неповољнији положај у односу на тужиоца. Ради тога су без основа аргументи из жалби, којима се, у једном дијелу указује на изостанак разлога о одлучним чињеницама и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) у вези са чланом 304. став 7. ЗКП РС, а у другом на повреду права на одбрану кроз повреду принципа једнакости и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) у вези са чланом 14. ЗКП РС.

Нису основани ни приговори ових жалбе, којима се указује на пропусте у рочишту за отварање и преглед привремено одузетих предмета од оптуженог В.В., који се, према тврдњама из жалби, манифестују у одбијању приједлога одбране да се изврши отварање и бијеле папирне коверте „број 6“, са ознаком UL-1339/17, 10.8.2017. године, у којој се налазило 6 пластичних епрувета са спорним билошким траговима и тиме тврдњи о битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Наиме, у конкретном случају, у записник о претресу превозног средства, које су, критичне прилике, користили оптужени, а којим је управљао В.В., МУП РС, Управа за организовани и тешки криминалитет, број 03/1-261/17 од 10.8.2017. године и потврди о привременом одузимању предмета, МУП РС, Управа за организовани и тешки криминалитет, број 03/1-37/17 од 10.8.2017. године, детаљно су наведени и описани сви предмети, који су привремено одузети од оптуженог В.В. (по врсти, карактеристикама, одговарајућем серијском броју, начину паковања и бруто маси), које записнике је, без примједби својеручно потписао оптужени, као и свједоци који су присуствовали том претресу, ради чега није ни постојала обавеза тужиоца да, у смислу одредбе члана 135. став 1. ЗКП РС, одржи рочиште за отварање и преглед привремено одузетих предмета, обзиром да такву обавезу прописује само одредба члана 132. став 2. ЗКП РС, дакле, ако попис предмета није могућ (предмети и документација ће се ставити у омот и запечатити).

Нису основани ни приговори из ових жалби, изнесени у прилог тврдњи да је побијана пресуда заснована на незаконитим доказима и тиме захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. Наиме, претрес конкретног моторног возила, критичне вечери, извршен је на основу усмене наредбе судије за претходни поступак Основног суда у Бањој Луци, у складу са одредбом члана 120. став 1. и 3. ЗКП РС. Судија за претходни поступак наведеног суда, Б.Ј., у складу са обавезом из одредбе члана 120. став 3. ЗКП РС, сачинио је записник број 71 0 К 265413 17 Кпп од 10.8.2017. године, у који су унесени сви подаци у вези са датом усменом наредбом за претрес.

Записник је сачинио у року од 24 сата од издавања усмене наредбе, који је евидентиран у SMS систему, под број ID 71-5350781 од 10.8.2017 године, ради чега су без основа аргументи из жалби, којима се доводи у сумњу законитост у поступку издавања усмене наредбе, и сугерише на пропуст судије за претходни поступак да поступи у складу са обавезом из одредбе члана 120. став 3. ЗКП РС, и сачини записник о издавању усмене наредбе и исти преда суду у року од 24 сата од издавања наредбе. Слиједом наведеног, а супротно аргументима из жалби, претрес предметног возила је законито извршен, па су тиме и докази до којих се дошло спровођењем ове процесне радње, законито прибављени.

Нису основани ни они жалбени приговори, којима је, у оквиру истог облика битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, садржана тврдња да је заустављање предметног возила од стране полиције, критичне прилике, на раскрсници Улица ... и ... у Б.Л., извршено незаконито и то спровођењем посебних истражних радњи надзора и техничког снимања телекомуникација и тајног праћења и техничког снимања лица, транспортних средстава и предмета из члана 234. став 2 тачке а) и г) ЗКП РС, а које радње су, по тврдњама из жалби, предузете без одговарајуће наредбе суда. Наиме, на основу исказа свједока П.К., овлаштеног службеног лица МУП РС, правилно је првостепени суд утврдио и у побијаној пресуди образложио да је, у оквиру службених овлаштења, критичне вечери, на описаној локацији „примјећено возило“ за које су имали оперативне податке да га користи оптужени В.В., да је тај податак јављен патроли (након 15 минута), у ком смислу је извршено праћење тог моторног возила, а ради предузимања одговарајућих мјера контроле. Слиједом наведеног, предузете радње овлаштених службених лица, како у погледу заустављања и контроле предметног возила и лица која су се налазила у истом, немају карактер посматрања и надзирања лица и возила као посебне истражне радње тајног праћења и техничког снимања лица, транспортних средстава и предмета нити техничког снимања телекомуникација из одредбе члана 234. став 2. тачке а) и г) ЗКП РС. Тиме, са аспекта законитости предузете радње заустављања и контроле возила, које су критичне прилике користили оптужени, није било потребно прибављање одговарајућих наредби суда у смислу одредбе члана 236. став 1. ЗКП РС, па слиједом тога докази, прибављени претресом тог возила у просторијама Полицијске управе Бања Лука, Одјељење криминалистичке технике и ПДЗ, под бројем књиге увиђаја 1339/17 од 10.8.2017. године (за које је постојала наведена усмена наредба судије за претходни поступак), су законито прибављени.

Надаље, супротно аргументима из ових жалби, прикупљање узорака биолошког материјала за потребе ДНК вјештачења, извршено је у складу са одредбама члана 4. став 1. и 2. Правилника о начину прикупљања, паковања и транспорта ДНК узорака („Службени гласник Републике Српске“, број 61/13). Сачињена је одговарајућа фотодокументација пронађеног паковања смеђе прашкасте материје, сакривене у кућишту филтера за зрак (обилежено бројем 1), са којег су узети узорци и тиме забиљежени подаци о мјесту, времену и начину узимања узорака (6 штапића са ватом на које је узет мокро-сухи брис за ДНК вјештачење са паковања пронађене прашкасте материје, обилежене бројем 1). Имајући у виду да је наведено паковање било скривено у кутији зрачног филтера, испод хаубе возила, према правилном образложењу побијане пресуде, није било могуће, из објективних разлога, доставити предмет у ДНК лабораторију ради

узимања узорака, већ су ти трагови узети на лицу мјеста, а што је у складу са одредбом члана 6. став 1. и 2. и чланом 24. став 3. наведеног правилника. Ради тога су без основа аргументи из жалби, којима се оспорава законитост у поступку прикупљања узорака биолошког материјала за потребе ДНК вјештачења, и указује на повреде одредби члана 4. став 2., члана 5. став 1. и 2., члана 3. и 4. и члана 24. став 2. и 3. наведеног Правилника, па слиједом тога оспорава и законитост доказа добијених вјештачењем тих узорака у ЈЗУ „Завод за судску медицину Републике Српске“, Б.Л. и налаз вјештака др З.О., и тиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС.

У вези са наведеним, без основа су и жалбени приговори, којима се, у оквиру чињеничне основе побијане пресуде, настоји довести у сумњу само мјесто у возилу са којег су прикупљени спорни биолошки узорци, а који приговори су усмјерени у правцу тврдње да су ти узорци изузети са површина из унутрашњости возила која су користила и друга лица, а не са паковања пронађеног у кућишту филтера за ваздух, испод хаубе возила, у ком правцу је и био приједлог одбране за додатно вјештачење и упоређивање спорних биолошких узорака са ДНК профилима три женска лица која су користила предметно возило (Н. и Ж.В., мајке и супруге оптуженог В.В., те Н.М.), који доказни приједлог одбране, и по оцјени овог суда, а цијенећи све остале спроведене доказе, је правилно одбијен, као непотребан, у смислу одредбе члана 278. став 2. ЗКП РС.

Надаље, аргументима из жалби оптуженог Н.М., његовог браниоца, као и браниоца оптуженог В.В., се не може оспорити правилност утврђења одлучних чињеница и тиме закључак побијане пресуде да су оптужени починили кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. и чланом 37. КЗ РС, на начин описан у изреци те пресуде. У образложењу побијане пресуде, детаљно је изнесен садржај свих доказа изведених на главном претресу и то исказа свједока П.К., Н.М., Т.Ј. и И.Б., те исказа оптужених. Ти докази су оцијењени са аспеката садржаја и доведени су у везу са резултатима ДНК вјештачења спорних биолошких трагова, за које је утврђено да, у потпуности одговарају ДНК профилима оптуженог Н.М., као већинском донару са спорног узорка, лабораторијске ознаке 11160 F. Ти трагови су, изузети са паковања прашкасте материје, пронађене скривене у дијелу кућишта филтера за зрак испод хаубе, које возило су оптужени заједно користили критичне вечери, а према њиховим исказима и непосредно прије тога (заједнички одлазак у Б., са описом локације боравка, мјеста ноћења и повратка у Б.Л.), ради чега су без основа приговори из жалби, и тврдња да нема доказа да су оптужени, као саизвршиоци, починили кривично дјело за које су оглашени кривим побијаном пресудом.

Надаље, потврду о привременом одузимању предмета од оптуженог В.В., МУП РС, Управа за организовани и тешки криминалитет, број 03/1-37/17 од 10.8.2017. године, је оптужени без примједби потписао, међу којима је и „смеђа прашкаста материја“, упакована у провидни ПВЦ најлон, која асоцира на опојну дрогу хероин, бруто масе 922,732 грама, за које је вјештачењем утврђено да садржи психоактивну супстанцу хероин, па сама чињеница да је вјештачењем утврђена концентрација хероина око 1%, а остало чине карактеристичне примјесе (paracetamol, kofein acetilkodein, Об МАМ i paraverin), не утиче на правилност

утврђења укупне бруто масе пронађене опојне дроге. Слиједом наведеног, правилност утврђења ове одлучне чињенице, не може се оспорити жалбеним приговорима оптуженог Н.М., његовог браниоца, као и браниоца оптуженог В.В..

У погледу свјести и воље, као елемената умишљаја у заједничком извршењу предметног дјела, побијана пресуда је дала детаљно и аргументовано образложење (страна 13.), тако да нема основа у спроведеним доказима за другачији закључак и тврдње ових жалби да се оптужени Н.М. затекао у предметном возилу без било каквог облика учешћа у извршењу дјела заједно са оптуженим В.В., у ком правцу се залажу жалбе, и којим аргументима се оспорава, како правилност чињеничне основе побијане пресуде, тако и правилност примјене Кривичног закона, са аспекта правне квалификације дјела.

Слиједом наведеног, правилном анализом и оцјеном спроведених доказа, појединачно и у међусобној повезаности, на начин како то прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, првостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице и извео правилан закључак да су оптужени, у критичном времену, на начин како је то описано у изреци побијане пресуде, починили кривично дјело неовлаштене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. и чланом 37. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о кривичној санкцији, у вези са аргументима изнесеним у жалбама тужиоца и браниоца оптужених, а жалбе оптуженог Н.М. у смислу одредбе члана 316. ЗКП РС, налазећи да је првостепени суд, приликом одмјеравања казне, у складу са одредбом члана 52. став 1. КЗ РС, дао правилан значај свим утврђеним околностима које су од значаја за висину казне.

Правилно је првостепени суд цијенио олакшавајуће околности, детаљно образложене у побијаној пресуди, за сваког од оптужених појединачно, наглашавајући значај њихових личних и породичних прилика, те чињеницу да оптужени В.В., није осуђиван. С друге стране, као отежавајуће околности, правилно је првостепени суд цијенио тежину почињеног кривичног дјела, са аспекта законом прописане казне за то дјело, количину и врсту опојне дроге, те чињеницу да је оптужени Н.М. осуђиван (због кривичног дјела против имовине - изречена условна осуда). Међутим, све наведене олакшавајуће околности, у својој укупности, супротно аргументима из жалбе тужиоца, по оцјени овог суда, не оправдавају изрицање веће казне затвора од оне која је изречена побијаном пресудом у трајању од по 5 (пет) година, нити наведене отежавајуће околности, оправдавају изрицање мање казне затвора од оне која је прописана као минимум казне за кривично дјело неовлаштене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС.

Цијенећи наведено, казна затвора изречена побијаном пресудом, по оцјени овог суда, представља потребну и довољну мјеру казне, првенствено са аспекта њене индивидуализације, те сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 41. став 3. КЗ РС.

Одлуку о трошковима кривичног поступка, првостепени суд је донио на основу правилне примјене одредбе члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а), е) и ж) ЗКП РС. Како у жалби браниоца оптужених, а нити у поступку пред првостепеним судом, одбрана није пружила доказе да би плаћањем трошкова кривичног поступка било доведено у питање издржавање оптужених или лица које су дужани да издржавају, то није било услова да се, у смислу одредбе члана 99. став 4. ЗКП РС, оптужени ослободе обавезе плаћања трошкова кривичног поступка, наведених као у изреци побијане пресуде.

Из наведених разлога и на основу одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић